

Dosarul nr. 3ra-1197/18

Prima instanță - (Judecătoria Orhei, sediul central) V. Pîslariuc

Instanța de apel - (Curtea de Apel Chișinău) L. Bulgac, S. Gîrbu, G. Dașchevici

ÎNCHEIERE

26 septembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Tamara Chișca-Doneva
Dumitru Mardari

examinând admisibilitatea recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Mihail Pancenco împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 24 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și s-a menținut hotărârea din 8 februarie 2018 a Judecătoriei Orhei, sediul central,

c o n s t a ț ă :

La 24 iunie 2017 Mihail Pancenco a depus cerere de chemare în judecată, ulterior concretizată (f.d. 55), împotriva CNAS, solicitînd anularea deciziei CTAS Orhei nr. 31035 din 15 noiembrie 2016 cu privire la numirea unei pensii parțiale, adoptarea unei noi decizii prin care să fie inclusă perioada 1 aprilie 1983 - 31 decembrie 1992, cu achitarea diferenței pensiei nou stabilite și a pensiei parțiale pe perioada începînd cu 29 august 2016 și pînă la momentul adoptării hotărîrii judecătorești.

În motivarea acțiunii, a indicat că în baza deciziei CTAS Orhei nr. 31035 din 15 noiembrie 2016 i s-a stabilit pensie pentru limită de vîrstă în mărime de 1 635,52 de lei, pentru perioada de muncă în colhozul din localitate. Pensia stabilită nu este deplină, ci parțială.

A invocat că pe parcursul vieții a adunat un stagiul de muncă de 40,4 ani în total, dar la stabilirea pensiei a fost luat în considerație doar stagiul de 31,7 ani, fiind stabilită pensie parțială, deoarece pentru pensia deplină nu-i ajungea un an și cinci luni.

Astfel, a menționat că perioada de muncă în fostul colhoz „Путь к коммунизму” din raionul Orhei, de la 1 aprilie 1983 - 31 decembrie 1992, nu a fost inclusă în stagiul general de calculare a pensiei, fapt prin care i s-au lezat drepturile de a beneficia de o pensie completă pentru o perioadă de muncă de 40 ani și 4 luni.

La 7 august 2017 reclamantul s-a adresat cu cerere prealabilă prin care a solicitat modificarea deciziei nr. 31035 din 15 noiembrie 2016 și includerea perioadei menționate în calcul, însă prin răspunsul din 15 august 2017 CTAS Orhei a respins cererea.

Considerând că refuzul de a include și perioada anilor 1 aprilie 1983 - 31 decembrie 1992 în stagiul de cotizare este neîntemeiat, reclamantul a depus prezenta acțiune în judecată.

Prin hotărârea din 8 februarie 2018 a Judecătorei Orhei, sediul central, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată.

S-a anulat decizia CNAS din 15 noiembrie 2016 cu privire la stabilirea pensiei pentru limită de vârstă lui Mihail Pancenco.

S-a obligat CNAS să recalculeze pensia pentru limita de vârstă lui Pancenco Mihail cu includerea în calcul și a perioadei de activitate în colhozul „Путь к Комунизму”, 1 aprilie 1983 - 31 decembrie 1992.

S-a obligat CNAS să recalculeze pensia pentru limita de vârstă a lui Pancenco Mihail, începând cu data de 29 august 2016 și să-i achite diferența.

În rest cerințele reclamantului s-au respins.

În motivarea soluției adoptate, instanța de fond a constatat temeinicia acțiunii înaintate concluzionând că faptul activității reclamantului Mihail Pancenco în perioada 1 aprilie 1983 - 31 decembrie 1992 în colhozul „Путь к Комунизму”, a fost probat și, ca urmare, CTAS Orhei, la emiterea deciziei nr. 31035 din 15 noiembrie 2016 privind stabilirea pensiei pentru limită de vârstă, neîntemeiat nu a inclus perioada dată în stagiul de cotizare.

Prima instanță și-a argumentat concluzia constatând că, potrivit „Cărții de muncă”, reclamantul a activat în calitate de inginer în colhozul „Путь к Комунизму” începând cu 1 aprilie 1983, fapt confirmat în cartea de muncă prin ștampila colhozului, până la data de 1 aprilie 1996, când a fost eliberat în legătură cu reorganizarea.

De asemenea, faptul că Mihai Pancenco în perioada anilor 1983-1992 a activat în colhoz, se constată din extrasele din cartea de evidență a stagiului de muncă și salariul colhoznicului.

La 28 februarie 2018 CNAS a declarat apel împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând casarea acesteia, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă integral.

Prin decizia din 24 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de CNAS și s-a menținut hotărârea din 8 februarie 2018 a Judecătorei Orhei, sediul central.

La 24 iulie 2018 CNAS a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei din 24 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 8 februarie 2018 a Judecătorei Orhei, sediul central, cu emiterea unei noi decizii prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă integral ca fiind neîntemeiată.

În motivarea recursului a invocat că decizia instanței de apel este neîntemeiată, deoarece instanțele de fond nu au analizat multilateral actele normative și legislația în vigoare ce reglementează astfel de litigii, precum și nu au fost dovedite circumstanțele considerate de prima instanță și instanța de apel ca fiind stabilite.

La fel, a indicat că instanțele de judecată au interpretat eronat prevederile art. 52 alin. (3) din Legea nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998, care prevede că venitul asigurat se confirmă prin documentele eliberate de întreprinderi, organizații, instituții în care și-au desfășurat activitatea asigurații sau de organele ierarhic superioare, precum și de arhive. Documentele menționate se perfectează în modul stabilit de Guvern.

A remarcat că instanța de fond și de apel eronat au ajuns la concluzia că înscrierile din carnetul de muncă al colhoznicului sunt confirmate prin semnătura și ștampila colhozului, or conform paginii doi din carnet nu este semnătura și ștampila din perioada respectivă pentru confirmarea fiecărui an, este aplicată doar ștampila Primăriei care nu exista în acea perioadă de activitate a intimatului.

Totodată, în carnetul de muncă nici nu este aplicată ștampila valabilă la acel moment al colhozului despre eliberarea de la muncă.

A relatat că în urma efectuării verificării documentelor la data de 16 noiembrie 2016, despre activitatea intimatului la colhozul „Путь к Коммунизму”, s-a constatat că cărțile de salariu pentru perioada 1983-1992 la fostul colhoz, nu au fost transmise la păstrare la Primărie.

Astfel, la examinarea cauzei în fond și apel, instanțele de judecată nu a aplicat prevederile art. 50 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii, care prevede că, în afară de perioadele specificate la art. 5, în stagiul de cotizare se includ perioadele în care s-au desfășurat următoarele activități până la 1 ianuarie 1999: a) activitatea în calitate de membru de colhoz, indiferent de caracterul și de durata programului de muncă. La calcularea vechimii în muncă în colhoz din perioada posterioară anului 1965, în cazul în care membrul de colhoz, nemotivat, nu a îndeplinit minimul stabilit, se ia în calcul perioada de prestare efectivă a activității.

La 20 august 2018, intimatul Mihai Pancenco a depus referință la recursul declarat de CNAS, menționând că acesta este neîntemeiat și urmează a fi respins.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

La materialele dosarului lipsește dovada legală de recepționare a deciziei integrale de către recurent. Din aceste considerente, recursul depus la 24 iulie 2018 se consideră declarat în termen.

În conformitate cu art. din 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Astfel, instanța de recurs reține că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanța de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural, și anume, dacă se invocă că instanța judecătorească a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Codul de procedură civilă, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanța de judecată nu este absolut. Există limitări implicit admise [cauza Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 CEDO procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten împotriva Norvegiei, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (Helmens împotriva Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din

3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse, Colegiul consideră că recursul declarat de CNAS nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Valeriu Doagă

judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Dumitru Mardari